

TÖRTÉNELEM
8. évfolyam
3. forduló – 2021. 01. 26.
Megoldás

1. II. Rákóczi Ferenc családfája és ismereteid alapján dönts el, hogy mi igaz és mi nem! Húzd alá a helyes választ! Ha a „nem igaz”-at húzod alá, indokold válaszd!

(1 pont a helyes aláhúzás, 1 pont az indoklás)

- a) II. Rákóczi Ferenc Zrínyi Ilona és Thököly Imre fia volt.

IGAZ

NEM IGAZ, mert: I. Rákóczi Ferenc volt az édesapja, Thököly a nevelőapja volt. – 2 pont

- b) II. Rákóczi Ferenc családjában nagy hagyománya volt a Habsburg ellenességnek.

IGAZ

1 pont

NEM IGAZ, mert:.....

- c) II. Rákóczi Ferenc családjában nagy hagyománya volt az udvarhú politikának.

IGAZ

NEM IGAZ, mert:édesapja, és a nagyapja (Zrínyi Péter) is részt vettek a Wesselényi-féle összeesküvésben. /Több őse is erdélyi fejedelem volt. **2 pont**

d) **II. Rákóczi Ferencnek három őse is erdélyi fejedelem volt.**

IGAZ

1 pont

NEM IGAZ, mert:.....

e) **II. Rákóczi Ferenc unokája volt a Szigeti veszedelem (barokk eposz) írójának.**

IGAZ

NEM IGAZ, mert: Zrínyi Péter volt a nagyapja, aki Zrínyi Miklósnak volt a testvére. –

2 pont

f) **II. Rákóczi Ferenc születésekor a korabeli Magyarország két hatalmas családja egyesült.**

IGAZ

1 pont

NEM IGAZ, mert:.....

g) **II. Rákóczi Ferenc ősei közül ketten is részt vettek a Wesselényi-féle összeesküvésben.**

IGAZ

1 pont

NEM IGAZ, mert:.....

10 pont	
---------	--

2. Keresztretjévtény

1. Az a város, ahol Rákóczit börtönben tartották, de a börtön parancsnokának segítségével sikeresen megszökött onnan.
2. A Habsburg ellenes felkelésekben résztvevő katonák és a velük rokonszenvezők elnevezése.
3. A szabadságharc egyik legjelentősebb, 1708-as csatája, amely eldöntötte a szabadságharc sorsát.
4. Rákóczi tisztsége, címe a Habsburg-ház trónfosztása után.
5. A szabadságharc zseniális generálisának beceneve.
6. A császári katonák gúnyneve.
7. A szabadságharc rézből vert pénzének elnevezése.

a, A keresztrejtvény megfejtése: **Brezáni**

b, Egészítsd ki a keresztrejtvényt megfejtését azzal a szóval, amely hozzá kötődik: **kiáltvány**

c, Milyen évszám kötődik a keresztvény megfejtéséhez? **1703**

10 pont	
---------	--

3. Forráselemzés

A 2. és 3. forduló keresztrejtvényeinek megfejtésében megtalált forrásokhoz kapcsolódik a következő feladat. A források és ismereteid alapján válaszolj a kérdésekre!

I. forrás: A 3. forduló keresztrejtvényének megfejtése (lásd előző feladat)

Mi Felső-Vadászi Rákóczi Ferenc Fejedelem és Gróff Székesi Bercsényi Miklós. Minden igaz magyar, hazaszerető és édes országunk régi dicsőséges szabadságát óhajtó, egyházi és világi, nemes és nemtelen, fegyverviselő és otthon lakos igaz magyaroknak Istentől minden jót kívánunk.

Nem lehet oly magyar, hogy az eddig Magyarországon törvénytelenül, Isten és igazság ellen hatalmaskodó és minden rendet képtelenül sanyargató idegen nemzetnek kegyetlenkedését, portiózó s képtelen adóztató zaklatásait, szabados törvényeinknek szakgatásait, nemzetünknek és szabadságunknak megvetését és már láb alá vetetteknek csufolásait elégségesen nem érzette s nem értette volna;...

[...]

Azt mindazonáltal előre is nagy tilalommal tilalmazzuk, hogy, Istennek áldása rajtunk maradhasson s az országnak minden rendi irtózás nélkül való bizodalmat vehessenek és az szegénységnek teljes nyomoruságának megváltása, nem változása (következzék): senki, sem külön, sem csoporttal, sem sereggel, akármelley vallásu egyházi személyt, templomot,

cintermeket, klastromokat, nemesi lakos személyeket, nemesi házokat, kastélyokat, utonjárókat, kereskedőket ne háborgasson, falut, várost, malmot ne égessen, prédáljon; hanem az előjáróknak eleikben adott s vélek közlött mód szerént keresvén az ellenséget, mindenekben csendes istenes egyértelemmel legyenek, magok s hazájok javára.

Kiket szólít meg az első forrás, kiknek szól? (2 pont) **minden magyar társadalmi csoportot/nemest és nem nemeseket is.**

Milyen sérelmeket sorol fel? (2 pont) **porció, igazságtalan adózás, a magyar törvények be nem tartása, rendiség be nem tartása, idegen nemzet sanyargatja a magyarokat**

Mit tilt? (2 pont) **nem lehet fosztogatni** – egyházi személyeket (semmilyen vallásút), templomot, klastromot, nemesi házakat, kereskedőket, falvakat, városokat, malmokat. (legalább kettőt jelöljön meg)

II. forrás: Rákóczi kiáltványa a keresztény világhoz (1703) (elemenként 1 pont)

1. Országunknak arany szabadságát melly ennyi száz esztendőktől fogva a'királyok szabad választásában maga erejét meg-rontatlan szokással meg-tartotta,...

2. Amaz nagy királynak, Jerusalemi Andrásnak nagy törvényét, mely miden rendeknek leg-főbb szabadságait ... az'haza törvényei meg-rontásakor, a'királyok ellen való állásra örökös hatalmat engedett... gyalázatosan el-törlötték, és ... a' királyok szabad választásának és azok ellen való állásban lévő szabadságnak elvétele...

Ki a forrásban említett Jerusalemi András? **II. András**

Mi a törvényének a neve, amelyre a szöveg hivatkozik? **Aranybulla**

Magyarország milyen két fontos sérelmét tartalmazza a szöveg?

- 1. szabad királyválasztás elvétele**
- 2. ellenállási záradék elvétele**

III. forrás: A 2. forduló keresztretjvényének megoldása (de a totóban is elrejtettük a nevét) (elemenként 1 pont)

„Először. Az említett jeles Rákóczi Ferenc életének és összes, Magyarországon s a hozzá csatolt részekén, valamint bárhol egyebütt található ingó és ingatlan javainak [...] kegyelmet adunk.

Másodszor. Valamennyi - mind felsőbb, mind alsóbb rendű és rangú, akár polgári, akár katonai rendben levő - Rákóczi-követőnek, magyaroknak s mindhárom erdélyi nemzetbelinek egyaránt, [...] ugyancsak megbocsátó kegyelmet adunk jóságosan; és bőségebb kegyelmünk és jóságosságunk jeleként azoknak is, kik jelen megegyezést megelőzően visszatértek a szent királyi korona iránti köteles hűségre, ámbár csak életükre szólt a kegyelmi ígélet, bármikor tértek is vissza, s tették le a hűségesküt [...] jelen soraink szavával kegyelmesen javaikra is kiterjesztjük a kegyelmet.

Harmadszor. A vallás ügyében érvényben hagyjuk az ország elfogadott törvényeit, ugyanúgy a vallás gyakorlását is ugyanazon törvények, valamint az ország határozatai és törvénycikkei szerint kegyesen engedélyezzük, az ezzel járó törvényes kedvezményekkel együtt, mind Magyarországon, mind Erdélyben; senki elől sem zárjuk el az útját annak, hogy nálunk és a királyi felségnél, avagy az országgyűlés színe előtt sérelmeinek előadása céljából megjelenhessék. [...]

Kilencedszer. Amellett, hogy Magyarország és Erdély jogait, kiváltságait és szabadságjogait szentül és sértetlenül megtartjuk, semmiképpen sem engedjük meg azt, hogy e megbocsátó kegyelem ellenére új viszályokra és civódásokra adódják ürügy.

Tizedszer. Sértetlenül megmarad a lehetőség nemcsak arra, hogy az elkövetkező országgyűlésen az egyéb sérelmeket előadhassák, hanem annak a lehetősége is, hogy mindarra, ami ténylegesen a nemzet üdvét és becsületét szolgálja, szabad kívánság formájában, kellő tisztelettel és törvényes úton, a királyi kegyes jóváhagyását is megkérhessék.”

Mi az elnevezése ennek a szövegnek? *szatmári béke*

A II. forrásban szerepelő követelések teljesülnek ebben a szövegben? *nem*

Az első két pont amnesztiát ad. Mit jelent az amnesztia? *általános kegyelem*

Mi volt a feltétele az amnesztiának? *hűségeskü az uralkodóra*

Értékelj, hogy ez a forrás szolgálta-e Magyarország érdekét! Válaszodat indokold!

(2 pont)

Igen. Szinte minden követelés teljesült / Csak két követelés nem teljesült / amnesztiát kaphattott minden résztvevő / utólag is betartották a Habsburgok

16 pont	
---------	--

4. Rákóczi-totó

A három válaszlehetőség közül karikázd be a jót!

1. Hol volt a helyszíne az 1705 őszi országos gyűlésnek?

1. Rákos mezején   X. Borjúpáston   2. Körömpusztán

2. Ki volt a francia huszárság megteremtője?

1. Bercsényi László   X. Bercsényi Miklós   2. Bercsényi József

3. Hol tartózkodott 1688-ban a születésnapján este II. Rákóczi Ferenc?

1. Neuhausban   X. Rodostó   2. Bécsben

4. Melyik háború nem a Rákóczi-szabadságharc időszakában volt?

1. osztrák örökösödési háború   X északi háború   2. spanyol örökösödési háború

5. Ki volt áruló a kuruc parancsnokok közül?

1. Ocskay László   X. Esze Tamás   2. Bottyán János

6. Kik nevelték II. Rákóczi Ferencet?

1. bencés szerzetesek   X. jezsuita szerzetesek   2. angol kisasszonyok

7. Mit jelent a detronizáció fogalma?

1. fosztogatás   X. robbantás   2. trónfosztás

8. Melyik csatában bukott fel lovával II. Rákóczi Ferenc?

1. trencsényi csata   X. zsibói csata   2. nagyszombati csata

9. Melyik fél volt létszámfölényben a trencsényi csatában?

1. kurucok   X. egyenlő volt   2. labancok

10. Hogyan vakult meg Bottyán János generális?

1. balesetben   X. csatában   2. vakon született

11. Hogy hangzik a francia Bercsényi huszárezred csatakiáltása?

1. Éljen Bercsényi!   X. Vivát Rákóczi!   2. Bercsényi vagyok!

12. Melyik országgyűlésen hangzik el: „Eb ura fakó, József császár nem királyunk többé”?

1. Szécsényi országgyűlés

X. Ónodi országgyűlés

2. Sárospataki országgyűlés

13. Ki írta alá a szatmári békét?

1. II. Rákóczi Ferenc

X. Károlyi Sándor

2. Bercsényi Miklós

+1. Esze Tamás szülőhelye, amely híres szilvájáról is?

1. Tarpa

X Kisvárd

2. Fehérgyarmat

14 pont	
---------	--